VNS 2/2025 vp; valtioneuvoston selonteko julkisen talouden suunnitelmasta vuosille 2026-2029

Määrärahataso kehyskaudella

Pääministeri Orpon hallitusohjelmassa on osoitettu poliisille merkittäviä lisäresursseja. Vuoteen 2027 mennessä poliisin kehyksiin lisätään hallitusohjelman perusteella yhteensä 70 milj. euroa. Kehyskauden aikana poliisin operatiivisissa tehtävissä olevan henkilöstön määrä tulee nousemaan vähintään 500 henkilötyövuodella. Myös kertaluonteiset lisäykset esimerkiksi viime syksyn budjettiriihen yhteydessä poliisitoimen toimintamenoihin ovat vaikuttaneet positiivisesti poliisin htv-määrän kehittymiseen.

Julkisen talouden yleiskuva on viime vuosien aikana edelleen heikentynyt. Hallitus on joutunut valtion heikentyneen taloustilanteen takia tekemään merkittäviä kehysleikkauksia tuottavuussäästöinä. Hallituksen puoliväliriihessä tehtyjen päätösten perusteella ollaan osoittamassa lisäsäästöjä kehyskaudelle jo aiemmin tiedossa olleiden tuottavuussäästöjen lisäksi.

Säästövelvoitteiden toteuttaminen vaatii kriittistä tarkastelua ja priorisointeja myös poliisissa, varsinkin kun toimenpiteitä on edellytetty nopeassa aikataulussa (säästöt kohdentuneet jo vuoteen 2025), eivätkä ne voi kohdistua hallitusohjelman lisäyksiin. Hallitus on luvannut huolehtia sisäisestä turvallisuudesta varmistamalla muun muassa sen, ettei poliisien määrää vähennetä. Poliisi toteuttaa sille osoitettavat tuottavuussäästöt. Vaikutukset operatiiviseen työhön minimoidaan.

Hallitusohjelman mukaisesti JTS-kauden rahoituksessa painotus kohdentuu poliisin resurssien lisäämisessä portaittain 8 000 poliisin operatiivisissa tehtävissä olevaan henkilöön (htv) vaalikauden lopussa. Nuorten rikollisuuden ehkäisyyn ja torjuntaan saatu rahoitus tulee nostamaan käytännössä edellä mainitun henkilöstömäärän yli hallitusohjelmatavoitteen.

Suomalaisen yhteiskunnan kokonaisturvallisuusmallin mukaisesti poliisi vastaa merkittävistä tehtäväkokonaisuuksista. Poliisin mahdollisuus turvata kansalaisia ja yhteiskuntajärjestystä nopeastikin muuttuvissa tilanteissa tulee säilyttää.

Momentti 26.10.01 Poliisitoimen toimintamenot

Momentin taso kehyspäätöksen 2026-2029 mukaisesti esitetään alla olevassa taulukossa.

Momentti 26.10.01 Poliisitoimen toimintamenot, 2025-2029, 1 000 €	**2025**	**2026**	**2027**	**2028**	**2029**
Kehyspäätös 24.4.2024	**967 853**	**990 744**	**1 010 809**	**1 011 267**	**1 011 271**
Lisätuottavuus säästöt	-2 499	-1 725	-564	-564	-564
Nuoriso- ja jengirikollisuuden vastaisen ohjelman toimeenpano (siirto momentille 25.01.01)	-270				
Nuoriso- ja jengirikollisuuden vastaisen ohjelman toimeenpano (siirto momentille 25.01.50)	-700				
Nuoriso- ja jengirikollisuuden vastaisen ohjelman toimeenpano (siirto momentille 26.01.01)	-280				
Nuoriso- ja jengirikollisuuden vastaisen ohjelman toimeenpano (siirto momentille 29.01.01)	-100				
EU:n rahoittamien T&K-hankkeiden kansallinen vastinrahoitus (v. 2025 rahoitus)	98				
Koulupoliisitoiminta	2 000				
Lähisuhdeväkivallan sovittelusta luopuminen	589				
Harmaan talouden ehkäisy	3 500				
Nuoriso- ja jengirikollisuuden torjunta	5 000				
Tuottavuustoimenpiteet (HO 2023), oikaisu	191				
Momentti 26.10.01 taso 2025 (sis.riihipäätökset)	**977 182**	**989 019**	**1 010 245**	**1 010 703**	**1 010 707**
Koulupoliisitoiminta (TA 2025)		2 000	2 000	2 000	2 000
Lähisuhdeväkivallan sovittelusta luopuminen (TA 2025)		589	589	589	589
Harmaan talouden ehkäisy (TA 2025)		3 500	3 500	3 500	3 500
Nuorisorikollisuuden torjunta (TA 2025)		5 000	5 000	5 000	5 000
Valmiusyksikön suorituskyvyn nosto (siirto 26.40.01)		3 100	3 100	3 100	0
Valmiusyksikön suorituskyvyn nosto		2 073	3 273	4 473	7 966
Poliisin hankkeet, toimitilainvestoinnit		0	0	5 038	5 180
Kehysriihi 30.4.2025	**977 182**	**1 005 281**	**1 027 707**	**1 034 403**	**1 034 942**

Poliisille kohdennettiin vuoden 2025 talousarviossa lisäykset mm. koulupoliisitoimintaan, harmaan talouden ehkäisyyn sekä nuorisorikollisuuden torjuntaan. Kehyspäätös vuosille 2026-2029 sisältää näiden kertaluonteisten määrärahojen jatkon kehyskaudelle. Tämä mahdollistaa poliisille mm. rikostiedusteluun panostamisen ja koulupoliisitoimintamallin luomisen ja toimeenpanon, jotka eivät ole yhden budjettivuoden aikana toteutettavia kokonaisuuksia. Vuoden 2025 aikana on toimintaa aloitettu seuraavasti:

- Vuonna 2025 poliisi on kohdistanut edellä mainittua ns. budjettiriihirahoitusta rikostiedusteluprosessin vahvistamiseen ja nuorisorikostutkinnan tehostamiseen. Uhkien torjunta ja rikosten estäminen ovat olleet ja ovat jatkossakin erittäin merkityksellistä toimintaa esimerkiksi katujengirikollisuuden torjunnassa. Uhkien torjuntaan ja rikosten estämiseen on määritelty rikostiedusteluprosessi, joka yhtenäistää eri toimintamalleihin pohjautuneen tekemisen.
- Vuonna 2025 talousrikostutkinnan juttuvarannon alentamiseen on kohdennettu lisävoimavaroja. Talousrikostutkintaan rekrytoidaan sellaisia siviilitaustaisia henkilöitä, joilla on soveltuva kaupallinen

koulutus. Lisäresurssilla hoidetaan helpompia rikosasioita ja valmistellaan esimerkiksi rajoituspäätöksiä. Tällöin pystytään vapauttamaan resurssia vaativammille sekä reaaliaikaisille jutuille.

- Poliisin valtakunnallisella yhteistyötoimintamallilla poliisin läsnäolo kouluissa, erityisesti ongelmaratkaisutilanteissa ja laillisuuskasvatuksessa, turvataan. Toiminta on jatkoa vuonna 2025 käyttöön otettavalle toimintamallille, jonka toiminnan jatkuvuus rahoituksella turvataan. Valtakunnallinen toimintamalli on tekijäsidonnainen ja rahoituksesta pääosa ohjautuu henkilöstön palkkaamiseen, jolla turvataan poliisin näkyvyys kouluissa sekä tavoitettavuus koulujen taholta. Rahoitusta tarvitaan myös laillisuuskasvatusmateriaalin tekemiseen, ylläpitämiseen, kehittämiseen ja tukimateriaalin tekemiseen sekä kehittämiseen. Koulu tavoittaa poliisin ongelmatilanteissa puhelimella tai sähköpostilla. Poliisi on ohjeistanut koulut yhteydenpidosta koulujen ja poliisin välillä. Poliisi tarjoaa kaikille kouluille mahdollisuuden osallistua virtuaalioppitunneille. Poliisi tuottaa opettajille, vanhemmille ja nuorille materiaalia sosiaaliseen mediaan asioista keskustelua varten.

Poliisitoimen toimintamenoihin esitetään vuosille 2026-2029 lisäystä myös poliisin valmiusyksikön (Karhu) suorituskyvyn nostoon. Poliisin erikoisjoukkotoiminnan suorituskyvyn tulee vastata muuttuneen toimintaympäristön vaatimuksia. Nykyisessä tilanteessa valmiusyksikön kehittäminen on Suomen sisäisen turvallisuuden varmistamiseksi kriittisen tärkeää.

Tärkein valmiusyksikön kehittämistä ohjaava seikka on osassa Eurooppaa vallitseva sotatila ja Venäjän ennalta arvaamaton toiminta Suomea kohtaan. Valmiusyksikön suorituskyvyissä tulee nykyisessä muuttuneessa turvallisuustilanteessa huomioida valmiusyksikön kriisiajan tehtävät ja valtiollisen vaikuttamisen uhka.

Tavoiteltava suorituskyky edellyttää riittävää määrää koulutettua henkilöstöä sekä asianmukaista varustelua ja kalustoa. Suorituskyvyn nosto on toteutettavissa vaiheittain kehyskauden aikana. Suorituskyvyn nosto on myös osa kansallista varautumista.

Suorituskyvyn nostosta aiheutuu yhteensä noin 13 milj. euron kertaluonteiset kustannukset, jotka jakautuvat neljälle vuodelle, jonka lisäksi henkilöstömäärän lisäyksestä aiheutuvat vuotuiset kustannukset ovat tavoitevahvuuden saavuttamisen jälkeen noin 4,4 milj. euroa vuodessa.

<u>Momentti 26.10.20 Maastapoistamis- ja noutokuljetuksista aiheutuvat menot</u>

Momentin tasoa on laskettu kehyskaudella 7,668 milj. eurosta 4,583 milj. euroon. Viime vuosien maastapoistamis- ja noutokuljetusmenot ovat jääneet alle 4 milj. euron. Muutos on perusteltua myös siksi, koska momentti muutettiin takaisin arviomäärärahamomentiksi. Arviomääräraha soveltuu asiaan paremmin toiminnan luonteen takia.

Henkilöstömenot

Poliisin tärkein voimavara on henkilöstö. Poliisitehtävissä toimivien määrä tulee kasvamaan kehyskaudella 8 000 poliisihenkilötyövuoteen. Poliisin operatiivisten voimavarojen henkilöstömäärä lisääntyy noin 500 henkilötyövuodella.

Vuoden 2023 tasosta henkilöstömenot kasvavat noin 40 milj. euroa vuoteen 2029 mennessä. Kasvu johtuu operatiivisen henkilöstön määrän kasvusta sekä työssäoppimisjaksoilla olevien harjoittelijoiden ennustetusta määrän kasvusta. Henkilöstökulujen kasvu ei sisällä tulevan VES-ratkaisun vaikutusta.

Operatiivisiin poliisitehtäviin voi rekrytoitua sekä poliisitaustaisia tai siviilihenkilöitä. Rekrytointiin vaikuttaa kunkin tehtävän vaatimat edellytykset tehtävän hoitamiselle. Vuonna 2024 operatiiviset henkilöstövoimavarat kasvoivat 102 henkilötyövuotta verrattuna vuoden 2023 toteumaan. Lisäys painottui rikostorjuntaan.

Poliisin operatiivisen toiminnan kehittymistä seurataan valvonta- ja hälytystoimintaan (sis. vartiointi), liikenneturvallisuuteen ja rikostorjuntaan kohdentuvien henkilötyövuosien (sekä poliisimiehet että muu henkilöstö) lisäyksenä. Vuodelle 2025 poliisi nostaa operatiivisten henkilöstövoimavarojen määrää 147 henkilötyövuodella. Vuodelle 2026 henkilötyövuosien lisäys on 132 sekä vuodelle 2027 noin 100 htv.

ICT-menot

Poliisin toisena turvattavana prioriteettina on ollut ICT-toiminta. Tietojärjestelmät ja sähköiset asiointipalvelut ovat poliisin toiminnalle, viranomaisyhteistyölle ja kansalaispalveluille kriittisen tärkeitä. ICT on myös tietoturvan ja -suojan varmistamisessa kansalaisten henkilötietojen ja sisäisen turvallisuuden tietojen kannalta keskiössä. Hybridivaikuttamisen lisääntyessä korostuu myös tietojärjestelmien toimivuus ja tietoturvallisuus.

Neljättä vuotta käynnissä olevalla poliisin ICT-toiminnan modernisointiohjelmalla vastataan nykytilan haasteisiin. Keskeiseksi riskiksi tunnistettu poliisin tietojärjestelmien teknologinen vanhentuminen on modernisointiohjelman avulla saatu hallintaan ja päivitystyöt ovat edenneet yhteistyössä Valtorin kanssa. Tänä ja ensi vuonna teknologisen korjausvelan vähentäminen tulee etenemään harppauksin, koska alkuvuodesta on käyttöönotettu uudet pilviympäristöt ja turvallisuusverkossa pilvimäistä kehittämistä tukevat teknologiset ratkaisut. Näiden uusien teknologioiden avulla nopeutetaan myös tietojärjestelmäkehittämistä.

Moniviranomaisyhteistyönä KEJO-hankkeessa kehitettävä kenttäjohtojärjestelmä KEJO on saavuttamassa valmiuden, jossa sen hankemuotoinen kehittäminen on lakkaamassa ja jatkokehittäminen tehdään virastojen

omilla määrärahoilla. Poliisi on ottanut järjestelmän tänä vuonna koekäyttöön. KEJO:lla viranomaiset vastaavat kiristyneen turvallisuustilanteen haasteisiin saamalla käyttöönsä yhteisen kenttätoiminnan tilannekuvan.

Tulevat vuodet lisäävät paineita löytää kustannussäästöjä ICT-toiminnassa. Mm. pilvisiirtymä tarjoaa mahdollisuuden saavuttaa merkittäviä säästöjä ICT-kustannuksissa ja vastata näihin paineisiin tehokkaasti.

Toimitilat

Poliisin toimitilakulut tulevat kasvamaan kehyskaudella jyrkästi ilman uusia toimitilahankkeitakin. Suurimmat säännölliset perustoimitilakulut ovat vuokrat, sähkö ja siivous.

Poliisin nykyisten toimitilojen peruskustannukset vuonna 2025 ovat noin 110 milj. euroa. Vuonna 2026 vastaava ennuste (TAE 2026) on noin 114 milj. euroa (valmistuvia hankkeita 2025-2026 aikana ovat mm. Oulun pääpoliisiasema sekä Kittilän ja Salon poliisiasemat, jotka nostavat vuokrakustannuksia huomattavasti). Jo käynnissä olevien rahoitettujen hankkeiden ja kustannusten yleisen nousun perusteella toimitilakustannusten arvioidaan vuonna 2029 olevan 139 milj. euroa (sis. Rovaniemen ja Järvenpään hankkeet) olettaen, että rakentamisen aikatauluissa pysytään.

Pelkästään vakavien sisäilmakohteiden (Rovaniemi, Kuopio, Kemi ja Järvenpää) rahoituksen vaikutus vuokrakustannuksiin on arviolta n. 14 milj. euroa / vuosi. Mikäli huomioitaisiin myös muut uudet toimitilahankkeet, joihin ei ole rahoitusta, tarve vuonna 2029 olisi noin 157 milj. euroa vuoden 2025 kevään ennusteen perusteella. Nykykehyksillä tämän toteuttaminen on käytännössä mahdotonta.

Hankkeiden lisäksi poliisilla on tarve toteuttaa muutostöitä ja turvallisuusteknologisia parannuksia toimitiloissaan. Poliisin toimitiloissa on valtakunnallisesti monin paikoin keskenään samantyyppinen tilanne; käyttöikänsä päässä oleva ja muutenkin puutteellinen turvatekniikka on uusittava nykyisen tilajärjestelyn mukaiseksi, huomioiden toiminnalliset ja tietosuojaan liittyvät nykyaikaiset valvontavaatimukset. Peruskehyksen puitteissa poliisin toimitiloissa ei voida toteuttaa kaikkia tarpeellisia turvallisuusjärjestelmien päivityksiä eikä edistää hallitusohjelman tavoitteiden mukaisesti terveellisten ja turvallisten toimitilojen käyttöönottoa.

Poliisin tuottavuusohjelma

Hallituksen kohdentamasta merkittävästä lisärahoituksesta huolimatta poliisin rahoitustilanteeseen ja erityisesti muihin kuluihin kohdistuu edelleen säästötarpeita.

Varsinaisen tuottavuussäästövelvoitteen lisäksi (noin 10 milj. euroa vuositasolla) poliisin pitkän aikavälin haasteena on pysyvien, muiden kuin henkilöstökustannusten, nousu. Kaikkiaan on arvioitu, että nykytilassa ja nykyi-

sillä toimintamalleilla toimittaessa ero tarvittavan määrärahan ja kehysrahoituksen välillä nousee kehyskauden lopussa 30-40 milj. euroon. Tähän kokonaishaasteeseen poliisi siis hakee ratkaisuja käynnissä olevan tuottavuusohjelmatyön kautta. Kustannusten nousu johtuu mm. nykyisen toimitilaverkoston vuokrakustannusten noususta, teknologisen kehityksen vaatimuksista sekä lisääntyvän henkilöstömäärän tarvitsemista suorituskyvyistä.

Poliisi toteuttaa sisäministeriön edellyttämää tuottavuusohjelmaa ja kantaa vastuun osaltaan valtion heikon taloustilanteen korjaamisesta. Poliisi on tuotavuusohjelmassaan sitoutunut hakemaan talouden pysyviä pitkän aikavälin säästöjä ja tasapainottamaan budjettia siten, että pitkän aikavälin tuottavuustavoitteet voidaan saavuttaa. Poliisi pyrkii vastaamaan sille asetettuihin tuottavuustavoitteisiin erityisesti painopisteenä hallinto- ja tukitoimien rakenteellinen kehittäminen, Poliisihallituksen tehtävien tarkastelu ja kehittäminen sekä osaamisen johtaminen ja kehittäminen sekä kustannusten hillinnän suunnitelmallinen toteuttaminen.

Poliisi hakee keinoja tuottavuuden lisäämisestä ja kehittämisestä leikkaamisen sijaan. Säästöt tullaan hakemaan ennen kaikkea toimintojen kehittämisellä. Tämän lisäksi merkittävässä roolissa on kustannusten hillintä ICT-hankkeissa sekä toimintalähtöisen toimipisteverkoston tarkastelun kautta toteutettavissa muutoksissa rahoitusvajeen minimoimiseksi.

Kehyspäätöksen toiminnalliset vaikutukset

Rikostorjunnan vahvistaminen

Hallitusohjelman rikostorjuntaa koskevien kirjausten tavoitteena on vahvistaa rikostorjuntaa ja tehostaa esitutkintaprosessia keventämällä poliisin esitutkintavelvoitetta esimerkiksi laajojen massarikoskokonaisuuksien kohdalla sekä laajentamalla tutkinnan rajoittamisedellytysten käyttöalaa ja helpottamalla niiden käyttöä.

Esitutkintaprosessin kehittämisessä ja mahdollisissa lainsäädäntömuutoksissa sekä poliisin ja muiden rikosprosessiviranomaisten resurssitarpeita arvioitaessa on otettava huomioon rikostutkinnan toimintaympäristön voimakas muutos viime vuosina (mm. tietoverkot, digitalisaatio, rikosten kansainvälisyys), joka on vaikuttanut rikosten tutkinta-ajan merkittävään kasvuun ja myös selvittämistason osittaiseen heikkenemiseen. Poliisille on tärkeää huolehtia kansalaisten oikeusturvasta ja rikosvastuun toteutumisesta.

Poliisin resurssilisäyksillä ja rikostutkinnan tehostumisella on suora vaikutus myös syyttäjien ja tuomioistuinten työmäärään. Tästä syystä on erittäin tärkeää, että myös syyttäjä- ja tuomioistuinlaitoksen sekä rikosseuraamuslaitoksen resursseja vahvistetaan, jotta koko rikosprosessiketju toimii tehokkaasti.

Laajamittainen maahantulo

Poliisin tulee varautua myös laajamittaiseen maahantuloon EU:n ulkorajan (itäraja) yli. Rajaturvallisuuden ylläpitäminen ja laittoman maahantulon estäminen ulkorajoilla on ensisijaisesti Rajavartiolaitoksen tehtävä. Poliisille kuuluvia tehtäviä mahdollisesti muodostuvassa laajamittaisen laittoman maahantulon tilanteessa on turvapaikkahakemusten vastaanotto ja TP-hakijoiden rekisteröinti yhdessä Rajavartiolaitoksen kanssa, joko keskitetyissä rekisteröintipisteissä tai valtioneuvoston päätöksen perusteella perustetussa järjestelykeskuksessa.

Lisäksi poliisi vastaa YJT:n ylläpitämisestä (koko maassa) sekä antaa Rajavartiostolle tarvittavaa virka-apua (erityisesti JOUHA).

Hallitsematon laajamittainen laiton maahantulo aiheuttaisi vakavaa vaaraa yleiselle järjestykselle ja turvallisuudelle sekä kansalliselle turvallisuudelle.

Poliisi osoitti laajasti resurssia mm. joukkojen hallinnan ja rekisteröinnin osalta Venäjän välineellistämään maahantuloon itärajalla vuonna 2023.

Poliisin resurssia kuluisi laajamittaisessa tilanteessa huomattavasti tilanteen hoitamiseksi. Poliisi kykenee sääntelemään valmiuttaan, mutta on selvää, että tilanteen jatkuessa pitkään ja laajana, tulisi sillä olemaan negatiivisia vaikutuksia poliisin ydintoimintaan.

Liikenneturvallisuus

Liikennekuolemien määrä on kehittynyt positiiviseen suuntaan vuodesta 2022 lähtien, jolloin alitettiin 200 kuolleen raja liikenteessä. Sisäinen turvallisuus muodostuu siitä, että rikollisuudesta, häiriöistä ja onnettomuuksista on mahdollisimman vähän haittaa ihmisille. Tärkeää on myös se, että kyseiset ilmiöt eivät aiheuta sellaista pelkoa tai turvattomuutta, joka estää meitä nauttimasta vapauksistamme, kuten liikkumisenvapaudesta, sananvapaudesta tai uskon- ja omantunnonvapaudesta. Liikenneturvallisuus kytkeytyy oleellisesti onnettomuuksiin ja vapauteen liikkua, ilman pelkoa ja turvattomuutta. Siksi on tärkeää poliisin operatiivisena toimintona sekä suorituskykynä vahvistaa ja pitää poliisin liikenneturvallisuustyö uskottavana. Liikennevalvonnalla on positiivinen vaikutus liikenneturvallisuuteen tutkimustenkin mukaan.

Liikenneturvallisuuden ja poliisin liikennevalvontatulosten positiivisesta kehityksestä huolimatta kansainvälinen ESRA3-tutkimus osoitti, että keskiarvoon verrattuna suomalaiset kuljettajat ajavat enemmän ylinopeutta, väsyneinä ja kännykkä kädessä. Keskiarvoa harvemmin autoa ajetaan humaltuneena. Ylinopeus ja päihteet sekä niiden yhdistelmä ovat keskeiset riskitekijät kuolemaan johtavissa onnettomuuksissa. Poliisin suorittamalla liikennevalvonnalla on keskeinen vaikutus mainittujen riskitekijöiden ennalta estämisessä.

Turvallisuustilanne

Poliisin näkökulmasta turvallisuustilanne on vakaa, mutta Venäjän Ukrainassa käymä hyökkäyssota ja Euroopan muuttunut turvallisuustilanne heijastuvat kasvavina uhkina myös Suomeen ja aiheuttavat huolta kansalaisissa. Toisaalta kasvava väkivaltarikollisuus erityisesti nuorison keskuudessa, jatkuvasti muuntuva järjestäytynyt rikollisuus ja jengiytyminen haastavat poliisin toimintaa. Keskeisiä tunnistettuja muutostekijöitä ovat huumeet, ihmisten liikkuminen, tietoverkkoympäristö, teknologia, talous sekä maan rajojen ulkopuolella tapahtuvat laajavaikutteiset tapahtumat ja kehityskulut.

Poliisi seuraa ja arvioi jatkuvasti toimintaympäristössä tapahtuneita muutoksia, jotka saattavat olla huomattavan nopeita ja vaikeasti ennakoitavissa. Hybridiuhkat ja niihin varautuminen asettavat poliisitoiminnalle uusia vaatimuksia. Riittävän vasteen varmistamiseksi ja tietoperusteisen johtamisen mahdollistamiseksi poliisilla tulee olla ajantasainen tilannekuva uhkatilanteesta sekä riittävä suorituskyky. Poliisi kerää mm. hybriditilanteesta havaintoja koko henkilöstöllään. Poliisin toiminta perustuu korostetusti tilannekuvaan, tietojohtoisuuteen ja analysoidun tiedon hyödyntämiseen, ennakointiin sekä strategisten tavoitteiden toteuttamiseen.

Hybridiuhkien potentiaali on Natoon liittymisen myötä kasvanut. Konkretisoituessaan hybridiuhkat ilmenevät ainakin alkuvaiheessa pääosin rikoksina tai järjestyshäiriöinä, joissa operatiivinen vaste ja rikosten tutkinta kuuluvat Suomessa pääasiallisesti poliisin toimivaltaan. Käytännön toimilla poliisi on kuluneen vuoden aikana osoittanut roolinsa ensivasteviranomaisena ja suomalaisten turvallisuusviranomaisten yhteistoiminta on näyttänyt vahvuutensa epäselvien tapahtumien realisoituessa. Yhdessä osoitettu vaste muodostaa vahvan viestin.

Uusien uhkien lisäksi poliisin perinteinen tehtäväkenttä muuttuu jatkuvasti. Huumausaineiden käyttö on lisääntynyt ja näkyy monin tavoin niin rikollisuutena kuin järjestyshäiriöinä. Järjestäytynyt rikollisuus kansainvälistyy ja hakee uusia verkostomaisia piirteitä. Kansainvälisenä kasvavana ilmiönä rikollisverkostot pyrkivät vakavan väkivallan uhalla ja lahjonnalla saamaan vaikutusvaltaa yhteiskunnassa ja luomaan yhteyksiä keskeisiin organisaatioihin. Katujengit vaikuttavat erityisesti nuorison keskuudessa ja näiden rikollisesta toiminnasta on tullut aiempaa ammattimaisempaa, mikä näkyy esimerkiksi järjestäytyneempänä huumausainerikollisuutena ja tietoverkkorikollisuuden hyödyntämisenä taloudellisen hyödyn tavoittelussa. Terrorismi, ääriliikkeet tai yksittäiset radikalisoituneet tai esimerkiksi mielenterveyden ongelmista kärsivät henkilöt muodostavat uhkan, joka vaatii jatkuvaa huomiota poliisilta.

Turvallisuusympäristön vaikutukset

Poliisi on johtava sisäisen turvallisuuden viranomainen ja ihmisten arjen turvaaja. Poliisin on oltava läsnä ihmisten arjessa ja pystyttävä tarjoamaan palveluja kaikilla poliisitoiminnan osa-alueilla asuinpaikasta riippumatta. Toimintaympäristön muutokset vaikuttavat merkittävästi poliisin toimintaan ja edellyttävät varautumista, suunnittelua sekä jatkuvaa suorituskyvyn ja yhteistyön kehittämistä muiden turvallisuusviranomaisten ja keskeisten toimijoiden kanssa. Poliisin on huolehdittava valmiudestaan ja varautumisestaan kaikkina aikoina.

Poliisi on yksi keskeisistä kokonaisturvallisuuden tuottajista ja sisäisen turvallisuuden johtavana viranomaisena poliisin merkitys Suomen varautumiselle ja valmiudelle on kriittisen tärkeä. Sisäisen turvallisuuden varmistamisen lähtökohtana on korjaavien toimenpiteiden sijaan vahvasti uhkien torjuminen ja vaikutusten ennalta ehkäiseminen, johon tulisi panostaa ja varautua ajoissa.

Poliisin rooli ensihavaintojen tekijänä ja ensivasteen antajana on kriittisen tärkeä koko Suomen turvallisuudelle. Poliisin suorituskyvyn kehittäminen parantaa samanaikaisesti vastetta niin sisäisen ja ulkoisen turvallisuuden rajanpintaan sijoittuvissa hybridiuhkissa kuin toimintaympäristön muutoksissa poliisin perinteisellä tehtäväkentällä. Nykyisessä turvallisuusympäristössä ja valtion taloudellisessa tilanteessa on tärkeää, että kaikessa suorituskyvyn kehittämisessä huomioidaan kattavasti koko turvallisuussektori.

Sanna Heikinheimo, Poliisijohtaja

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä. Poliisi 07.05.2025 klo 12:38. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

Poliisihallitus
Vuorimiehentie 3, PL 1000, 02151 Espoo
kirjaamo.poliisihallitus@poliisi.fi
Puhelin +358 295 480 181, Faksi +358 295 411 780, poliisi.fi